

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și strălănităte:
Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.

Manuscriptele nu se în-
napoiază.

ROMÂNUL

Italia și statele balcanice.

— Conferința dlui G. Diamandi. —

În sala de conferințe a clubului liberal din calea Victoriei, în București, d. G. Diamandi directorul general al Teatrelor și-a dezvoltat zilele trecute prea interesanta dsale conferință despre „Italia și statele balcanice”.

— Imprejurările actuale — începe d. Diamandi — dau tuturor țarilor valori la cari altfel nu ar fi ajuns decât cu multă muncă și în cursul timpului. Între ele Italia ține un loc de frunte prin trecutul, populația, starea înfloritoare a finanțelor și progresul complexului social. Și ca să i se înțeleagă însemnătatea, intră în cercetarea idealurilor ei naționale explicate și situația ei geografică-politică atât de strâns legată de interesele economice.

Aruncând o scurtă privire istorică asupra imperiului roman, spune că Romanii nu au luat cunoștință de adevărata lor menire decât după înfăptuirea unității interne și politice a Italiei. Conferențiarul începe prin a spune, că va resuma istoria diplomatică a situației Italiei față de statele balcanice în momentele actuale. Intră apoi în cercetarea idealurilor naționale ale țarilor din Europa. Face apoi o comparație între Italia de azi și Italia de pe vremea lui Scipio Africanul.

Dacă ținem seamă, că luptele cele mai mari ale imperiului au fost date împotriva Cartaginei, vedem că Italia voia stăpânirea mărilor.

În ultimul timp, după înfăptuirea unității naționale, Italia începe o politică economică, iar atenția bărbaților mari de stat fu atrasă spre o politică navală.

Ca să știm la ce ar putea râvni Italia e de ajuns să examinăm harta.

Trentinul și Triestul ipnotizează opinia publică. Cum se face atunci că Italia a intrat în tripla alianță? Având nevoie de un sprijin, Italia cere la Berlin să fie primită în alianța încheiată între Berlin și Viena.

Conferențiarul face un mic istoric al politicii Austriei.

Imprejurările în cari Italia a intrat în tripla alianță erau următoarele:

Pătrunzând în Balcani urma sfatul lui Bismarck, pe când la vestul Europei, Franța era tot mai împinsă spre colonii, datorită tot lui Bismarck. Opinia publică italiană devenise foarte îngrijorată. Desbaterile camerei italiene dovedește cu prisosință această stare a opiniei publice.

De altfel și Franța a grăbit intrarea Italiei în tripla alianță.

Astfel, ocuparea Tunisului de Franța, declarațiunile oamenilor politici francezi, tonul presei, născu o tensiune între cele două mari state latine. Când Austria a anexat Bosnia și Herțegovina, Italia a văzut că Turcia era o moștenire deschisă. Italia ocupă atunci Tripolitania, fapt datorit în mare parte mai ales fricei de a fi ocupată de vre-o altă putere europeană, și mai ales de Germania, care ar fi primejduit politica maritimă și colonială a Italiei.

Încă o cauză a ocupării Tripolitaniei a fost și expansiunea colonială a Franței, — ocuparea Marocului, — tot de teama ca Franța să nu devină o mare putere navală.

Dar Italia trebuie să-și asigure și granițele. Punctul de minimă rezistență prin care Italia ar face opera de pătrundere politică-

economică a fost considerată în diferite chipuri. Italia nu visa nici Nizza, nici Savoia, Italia trebuie să caute un punct mai slab... Într-o parte își va realiza idealul ei etnic, prin Turcia va deveni o putere balcanică, fapt care va fi în folosul României, prin creierea unui echilibru în răsăritul european.

Conferențiarul trece apoi la examinarea raporturilor ce se vor crea în Balcani și la Dunăre, spunând că *ivirea acestui nou factor, Italia, în Balcani ar produce o schimbare în politica Austro-Ungariei și a statelor balcanice*. Când Serbia va fi în măsură să se organizeze politicește și economicște, va avea tot interesul să se apropie tot mai mult de Italia și România, Bulgaria va avea și ea de câștigat.

Există însă un singur stat care nu e viabil: *Albania*.

Acest stat necivilizat, n'a avut contact cu lumea civilizată, iar *singurele elemente albaneze cari purtau legătura între Albania și vestul Europei erau Cuțo-Vlahii*. Albania sau va pieri, sau va servi drept compensație pentru alte state interesate în Balcani.

Turcia va dispărea ca forță politică europeană. Italia devenind o putere balcanică va fi direct interesată ca putere balcanică.

Cât privește relațiile viitoare dintre Italia și România, e cert că vor rezulta foloase pentru România din momentul ce Italia va deveni putere balcanică.

România poate chema pe Cuțo-Vlahii din peninsula balcanică, spre a umplea golul făcut de actualul război în rândurile Românilor de peste graniță, cum și în limitele actualului regat după intrarea României în război, nu inevitabil, ci dorit, și indispensabil...

Răvaș.

De-asupra codrilor golași
Luceafărul zimbeste,
Și din adâncu-i nepătruns
Spre casa mea privește.

Mă vede ca și alte-dăți
La geam, îndurerată,
Cu ochii plânși, cu gândul dus...
Cu lira instrunată...

Și 'n glastrele de către drum
Un stol de crisanteme
S'apleacă tainic spre pervaz,
Par'ar cerca să-l cheme...

El m'a văzut de-atâtea ori
Plângând în seri senine
Și m'a văzut cântând de dor
De când te știu pe tine...

Dar el nu ști' cât sbucium port
bi inima-mi pustie
Acum — când tu ești dus sub steag
Iar tata 'n deal, sub glie...

Livia Rebreanu.

PANCEF.

(Continuare).

Toate manifestările sale purcese de sub imperiul groazei erau cu desăvârșire împotriva lui; dar negăsindu-se asupra-i nici o hârtie doveditoare de crima pentru care fusese prins, el fu trimis cu aceeaș pază la corpul de gardă, rămânând a se găsi un mijloc mai spornic, o stragemă, prin care să i se poată smulge o măr-turisire.

Dar în momentul când pornia spre „corpul de gardă” între cei doi călăreți cu armele încărcate, toți ofițerii cei de față rostiră într'un singur glas: „Desigur că este spion; tremură tot și se dezice la fiecare moment; el trebuie împușcat”. Iar unii dintre ei mai impresionabili, sileau a încredința și pe ceilalți, că trebuie să se dea grabnic o pildă, căci zăbava sau generozitatea nesocotită putea să facă marșul diviziei tot mai primejdios sub ochii vicleni ai rolului de spioni iscoditori.

Niciodată nu s'a văzut o figură mai descompusă, mai înspăimântată și mai desnădăjduită ca a nenorocitului Pancef în acele momente. Se putea oricine întreba cu ce putere se mai ținea el pe picioare. Înțelesese tot ce se discuta în jurul său, și mai mult decât înțelesese, simțise toată adâncimea credinței cu care opinia ofițerilor îl condamnase. Și cunoscând el bine, după dati-

nile bulgărești, soarta celor cătuși de puțin bănuți, înțese într'o singură clipă, că totul s'a sfârșit pentru el, și că amânarea judecării, nu este decât prelungirea celei mai crude agonii — agonia fără nici o fărâma de nădejde... Și în toată firea înconjurătoare nu află el nici un punct de sprijin sufletesc, căci nu credea el în nimeni și în nimic pe lumea asta fără de hotare.

Și buna și bătrâna lui mamă nu știa nimic despre cele ce-l aștepta, și nimeni din ai lui nu știa nimic despre pierdutul Pancef.

Să nu ai nici un păcat decât acela de a fi de o înfățișare distinsă și de a semăna cu un ofițer preschimbat în port; să fi nevinovat și să nu poți dovedi nevinovăția ta; să fii condamnat și să nu ai nici un chip, dar absolut nici un chip de scăpare; și peste toate acestea obiceiurile groaznice ale țării tale și ale fraților tăi, să-ți puie înaintea spiritului certitudinea tuturor chinurilor sfâșietoare, care trebuie să premeargă execuțiunii finale; iată cuvinte care arată limpede pentru ce prizonierul nu mai avea față omenească, pentru ce făptura și umbretul său erau de fantomă. Iată pentru ce el nu mai avea nimic comun cu viața și cu speranța și pentru ce când ajunse în sfârșit în „corțul închisoare” dela corpul de gardă, el căzu la pământ cu fața în jos, și multă vreme rămase astfel, nemișcat, înăbușit, fără să-și poată rosti și-și un singur cuvânt de ușurare; căci în

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Dar ce se va întâmpla cu *Cuțo-Vlahii din Albania*? Conferențiarul propune să fie puși sub ocrotirea italiană.

Prezența Italiei în Orient va asigura și o piață de întrebuintare pentru excedentul populației sale, cum și un vast câmp de activitate comercială și industrială. De altfel acțiunea Italiei în Balcani a și început și *România dorește* — spre binele ei — *ca Italia să fie factor hotărâtor în Balcani.*

Trecând asupra situației, dsa spune că *gravitatea împrejurărilor nu o lasă pe România să se poată gândi la păstrarea până la sfârșit a neutralității sale.*

În conflictul dintre principiul naționalităților și al atotputerniciei unei egemonii militare..., toate statele vor lua poziție nu numai

pentru apărarea intereselor strict naționale, ci și pentru a ajuta primul principiu, pe baza căruia să se poată așeza un *echilibru internațional.*

Italia e în stare să aleagă ora intrării în acțiune.

...In mâinile Românilor din regat stă soarta poporului român...

Italia e gata de război!

— Manifestațiuni pentru România. —

Incepând cu numărul de azi publicăm în întregime expozele rostite în Reichstagul german și în camera italiană, cari discursuri stau azi în primul plan al preocupărilor întregii presei mondiale. În numărul de azi dăm în întregime importantul expozeu al primului-ministru italian d. **Salandra.**

— Imprejurările politice — începe d. Salandra — impun noului cabinet un program de muncă imediată și intensă, căci el este menit să cârmuiască țara și să o îndrumeze către destinele sale viitoare într-o clipă cât se poate de critică a istoriei sale.

În vreme ce întărit prin repetate mărturii de încrederea dvoastră, guvernul se pregătea pentru reforme utile, a izbucnit, fără nici o participare ori înțelegere din parte-ne, deodată și foarte repede conflictul, pe care în mod nefolositor ne-am încercat a-l împiedeca pentru salvagardarea păcii și civilizațiunii. Guvernul a trebuit să ia în cercetare dacă clauzele tratatelor ne împuneau a lua parte. Dar studiul cel mai scrupulos al literelor și spiritului acordurilor existente, cunoașterea originelor și finalităților evidente ale conflictului ne-au condus la convingerea leală și sigură, că noi nu eram obligați a lua parte la el. Fiind astfel degajați de ori ce considerațiune, judecata senină și liberă, aceea ce cerea salvagardarea intereselor italiene, ne-a sfătuit de a declara fără întârziere *neutralitatea noastră.* Această rezoluțiune a provocat des-

bateri pasionate și moduri de a judeca deosebite, dar în cele din urmă Italia și n'afară a prevalat convingerea solidă și generală, că noi am fost în dreptul nostru și că am judecat bine și corect ceea ce convenea mai bine intereselor națiunii.

Însă o neutralitate proclamată liber și observată cu lealitate nu este de ajuns spre a ne garanta de urmările imensei răsturnări ce devine din zi în zi mai mare și al cărei sfârșit nu este nimănui dat a-l prevedea. Pe uscăturile și mările continentului vechiu, a cărui configurațiune politică este poate pe cale de a se preface, Italia are interese vitale de salvagardat, aspirațiuni juste de afirmat și de susținut, situațiunea de mare putere de păstrat neatinsă, dar nici micșorată în mod relativ prin mărirea posibilă a altor state. Prin urmare neutralitatea noastră va trebui să fie nu inertă și moale, ci *activă și veghetőare, nu neputincioasă, ci puternic armată și gata pentru ori ce eventualitate.* (Aplauze vii și prelungite; întreaga cameră face o prelungită și călduroasă ovațiune).

Pretutindenii grija supremă a guvernului a fost și este încă *pregătirea completă a armatei și marinei.* (Aplauze). Experiența ce ne vine din istorie și chiar mai mult din împrejurările de față trebuie să ne învețe, că dacă imperiul dreptului încetează, forța rămâne garanția unică pentru salvarea unui popor, forța omenească organizată și prevăzută cu toate instrumentele tehnice noi și perfecționate ale apărării. (Aplauze). Italia nea-

vând scopul de a asupri prin violență, trebuie cu toate acestea să se organizeze și să se întărească cât mai posibil spre a nu fi nici înainte nici în urmă asuprită. (Aplauze).

D. Salandra, continuând expune măsurile cu caracter economic ce au fost luate spre a face față contraloviturii războiului și constată cu satisfacție, că condițiunile economice în Italia s'au ameliorat treptat, munca și creditul sunt pe cale a re-lua funcționarea lor normală, încrederea publică renaște; *astăzi solidaritatea tuturor Italianilor trebuie să se afirme în mod solemn prin vorbe și acțiuni.* (Bravo, aplauze prelungite). Primul și cel mai înalt exemplu de solidaritate națională va fi dat de sigur în viitoarele debateri de către supremele adunări reprezentative. Ora actuală cere un guvern tare și sigur. Dacă avem forța și siguranța dela dv., vom putea susține greaua sarcină a răspunderii noastre, vom putea urma munca intensă și necurmată, căreia consacram toată energia noastră în apărarea eficace a intereselor prezente ale patriei și în grija vigilentă a destinelor viitoare ale Italiei de Nord. (Aplauze călduroase și prelungite. Întreaga cameră este în picioare și face lungi ovațiuni strigând de repetite ori: *Trăiască Italia!*)

Ministrul de externe, d. **Sonnino** a adus omagiul memoriei regelui Carol, rostind un discurs analog cu cel din Senat.

A luat apoi cuvântul președintele camerei, **Marcora** spunând următoarele:

— Sunt sigur că sunt interpretul fidel al tuturor deputaților spunând, că nobilele cuvinte ale domnului Sonnino, în amintirea și spre onoarea regelui Carol, restrâng simțemintele de regret ale acestei adunări și ale poporului italian pentru pierderea bărbatului eminent, care guvernând țara sa de adopțiune, cu ochiul vigilent, cu dragoste aprinsă și cu mâna tare, a reconduc la o viață națională **pe scobitorii fraților noștri, pe cari marele Traian l-a așezat ca paznici ai latinității la extremele granițe ale vastului lui imperiu.** Fie ca glasul păreri de rău și de reconfortare să ajungă la regina exemplară care a fost demnă soție a suveranului defunct și noului rege **chemat în momente dificile să asigure soarta poporului român, iar acestui popor îi trimitem urarea noastră, care este expresiunea comunității de simpatie și de răsă pentru o viață din ce în ce mai prosperă și fericită, și pentru cea mai bună fericire a lui.**

D. Marcora încheie, rugând pe d. Sonnino să comunique guvernului și parlamentului român aceste manifestațiuni foarte vii. (Aprobări).

La *senat* ministrul de externe, **Sonnino** comemorând pe regele Carol a spus următoarele:

— Nu este cu putință a se rezuma în câteva cuvinte opera desfășurată de răposatul suveran în decursul unei domnii lungi și prospere. Mă mărginesc deci a aminti că regele Carol, printr-o politică inspirată de concepțiunea exactă a intereselor reale ale țării, a dus la un

toată firea înconjurătoare nu avea el nici un sprijin sufletesc, iar dela semenii lui, vrășmași ca și prieteni, nu mai era nimic de așteptat.

Dar, iubii cititori, chiar și cele mai încordate simțeminte — fie ele de groază sau bucurie — după toate legile firii nu pot să rămână necurmat la aceeaș încordare, la aceeaș intensitate...

Astfel, se înnoptase de tot când Pancef, întorcându-se cu fața în sus și ridicându-se pe jumătate printr'o mișcare tresăritoare, ca după un vis de groază, privi lung și uluit pe deschizătura cortului, ca un rățacit pe niște meleaguri ne mai văzute până atunci. Călcuse de sute de ori pe câmpia aceea dintre munți și totuș astăzi n'o mai cunoștea. Ea era acuma alta, cu totul alta.

Totul dormea. Se auzea răsuflarea puternică a miilor de ostași lungiți, cari dormeau somnul adânc, al celor într'adevăr osteniți. Se auzea la restimpuri și departe câte un tunet surd de carabină de pe linia anteposturilor. Se auzea câteodată strigătul caracteristic al soldaților de serviciu cari mustrau și împăcau caii cei încăierati.

Înainte ochilor săi nedumeriți luna plină, liniștită și surzătoare, vărsa o lumină albă și rece peste sutele de corturi așezate în rânduri; peste tunurile îndreptate cu gurile către Orhan; peste cele cinci stindarde încremenite în mijlocul regimentelor ca simboluri de legătură și statornicie și peste miile de cai alinați pe escadroane și care rânjuiau în taină fânul cosit de curând sforăind de poftă și de plăcere.

Iar de departe de tot, de pe unde cerul se împreună cu piscurile încunjurate și de pe unde corbii cei negri se înfățișează sub formă de felurite vietăți uriașe, venea plângătoare simfonia ciudată și mistică a greerilor neadorniți și a broaștelor sfătuitoare.

Pancef își sterse ochii cu mâinile de mai multeori, că parc'ar fi vrut să-și ia un vâl de pe vedere. În liniștea aceea pătrunzătoare și comunicativă, și în fața acelei priveliști nemai văzută de el niciodată, Pancef căzu într'un răstimp de reculegere și de viziune perfectă. I se arăta ca într'o panoramă fermecătoare tot trecutul său cu copilăria cea nevinovată, când în spiritul său neîntinat de vitregă învățătură nu se strecurase încă otrava îndoielii și a negațiunii. Revăzu pe tatăl său cu înfățișarea sa bărbătească, cinstită și statornică în furtunile vietii. Văzu pe maica sa cea austeră, așteptând și plângând îngenuchiată în fața iconostasului de argint și aducându-și aminte de „versetul psalmistului”, care sta scris cu slove de aur pe poalele prețiosului iconostas, i se păru limpede de tot, că se află deodată în fața și în apropierea unui far luminos, strălucind cu ispitire pe un liman mântuitor. Și, fără să-și dea socoteala, așezându-se el pe amândoi genunchii în ușa cortului și împreunând mâinile între genunchi, ca Christos în grădina măslinilor, cu ochii ațintiți la nesfârșit și cu măduva gădilată de o căldură și de o viață pe care nu o mai cunoștea până atunci, rosti rar și în extază dulcele verset: „Dumnezeule mare, sfinte, tare și fără de moarte, mare

ești Tu și fără de margini este cuceritoarea ta putere!

„Dumnezeule mare, sfinte, tare și fără de moarte, varsă marea-ți bunătate peste robul tău pierdut... peste robu-ți umilit...” și fluviul bogat și curat al credinței năvăli deodată cald și binefăcător prin toate vasele și vinele sale împotmolite de gunoiul nelegiuirii... Câteva momente mai în urmă Pancef ușurat, adormi buștean pe așternutul de paie din fundul cortului isbăvitor.

A doua zi de dimineață el se deșteptă trist și obositor. Negrele presimțiri îl cercetau mereu. Dar el, din adâncul firii sale; necunoscută până atunci, chemă mereu pe Acela mai bun, pe Acela mai curat, pe Acela perfect, care în nepătrunsul ființei lui înfățișa Universul chiar, și care prin puterea lui ciudată și tainică îl azvârlise o clipă pe marginile Infinitului. Și chemându-l mereu cu căldură, și închinându-i-se lui cu răvnă, și rezămându-se cu statornicie pe strălucitoarea lui amintire, mai afla el o conținere în cruda așteptare, mai afla el o fărâma de nădejde în haosul negrelor presimțiri care amenințau să-l covârșească. Și îndată ce cugetul său se clintea câtuș de puțin dela viziunea cea sublimă din noaptea aceea armonioasă, fiorii istovitori ai pierzaniei îl recucereau și-l biruiau, iar descompunerea ființei sale, cu neantul de veci se deschideau ca o neagră și întumeoasă prăpastie fără de fund sub picioarele sale tremurătoare...

(Sfârșitul va urma)

Un alt grad de dezvoltare prosperitatea unui stat, pe care luptele seculare îl redusese în niște condițiuni triste și care în momentul decisiv al existenței i-a încredințat destinele sale. Toată lumea civilizată s'a asociat la gravul doliu al poporului român și cu deosebire Italia, care este legată cu România prin legături și tradițiuni comune și printr'o amiciție cordială. (Vii aprobări).

Președintele senatului d. *Manfredi*, luând cuvântul a spus următoarele:

— Simțămintele senatului față de memoria regelui Carol sunt egale cu acelea exprimate de ministrul de externe în numele guvernului. Marele regret pentru defunctul suveran, virtuos și savant este meritat, admirațiunea pentru viața sa este dreaptă. El a avut tronul printr'un plebiscit, el depuse jurământul de a apăra legile și drepturile României și fu credincios jurământului său. Fiind soldat viteaz, om politic îndrăgnet, a liberat statul său de vasalitatea otomană și i-a asigurat independența, a ridicat principatul la rangul de regat, a făurit coroana sa din oțelul tunurilor turcești luate la Plevna. El a dat Românilor civilizațiune, progres și prosperitatea păcii.

Condoleanțele Senatului italian au fost deja adresate Senatului român. Am împărtășit cu devotament doliul Augustei femei, care a fost inspiratoarea binelui și frumosului pentru suveranul defunct. Și astăzi încă luăm parte la doliul națiunii pe care Italia o iubește pentru sângele ei latin și pentru afinitățile politice. (Aprobări).

Urăm, ca fericitele destine ale României să continue sub sceptrul noului suveran imitator al celui defunct. (Foarte vii aprobări).

În cursul debaterilor relativ la expozeul dlui Salandra, primul a luat cuvântul d. *De Felice*, socialist independent.

De Felice desaproabă principiul absolutei neutralității și urgitează intervenția Italiei alături de Franța.

D. *Fachinetti* atrage atențiunea guvernului asupra circulațiunii anevoioasă și primejdioasă pe Adriatică.

D. *Bettolo* își exprimă satisfacția, că neutralitatea Italiei n'are nici o legătură cu vre-o organizație militară. (Aprobări vii). D. Salandra a enumerat cauzele adevărate pentru cari azi Italia nu poate participa la războiul mondial. Caracterizează atitudinea Italiei prin următoarele: Acea neutralitate, care nu e numai abdicarea pasivă, ci e o vigoasă sprijinită de o pregătire militară îngrijită, clară și energică, face posibilă apărarea celor mai superioare interese naționale eventual primejduite sau înțelese greșit (Apl.) Oratorul accentuează, că Italia mai întâi să-și îndestulească interesele proprii, să se gândească la sine și să nu dea ascultare lingușirilor și ademenirilor celor interesați, precum și înfrumșetării concepțiilor absurde și abstracte, cei mai mari dușmani ai realității. (Aprobări). Are cea mai deplină încredere în guvern și e convins că guvernul în deplina cunoștință a intereselor și a soartei patriei, își va conforma activitatea în acest sens.

D. *Cicotti*, socialist independent, desaproabă declarațiile guvernului pe cari oratorul le declară neclare. Regretă, că guvernul nu a indicat în ce sens crede să-și execute acțiunea. Cere o acțiune hotărâtă, desemnată și declară că singură victoria principiului național este ceea ce în locul păcii armate poate crea ităților care să asigure progresul și înflorirea tuturor statelor.

D. *Altobelli*, socialist independent, declară că și dsa consideră de neclare declarațiile guvernului. Oratorul declară, că desaproabă ori ce război care nu este de apărare. În consecință, este aderentul neutralității definitive, care corespunde vederilor de umanitarism și civilizațiune. Are încredere, că pe lângă că e neutră Italia își va putea apăra în mod eficace interesele sale. Italia își poate valida neutralitatea pe cale diplomatică, iar împreună cu celelalte state neutre ea poate iniția încheierea păcii. Dar, Italia niciodată nu va putea să permită armatei sale ca să lupte alături de armatele puterilor centrale.

D. *Salandra*, întrerupe: Armata italiană întotdeauna ascultă cu loialitate și credință cuvântul regelui său. (Aprobări vii și aplauze).

Discursul dlui Salandra.

D. *Salandra* începe a vorbi în mijlocul unei atenții generale. Primul-ministru își exprimă regretul pentru expresiile nu de tot calme ale unor oratori, întrebându-l în vorbirea lor relativ la aprecierea marelui conflict internațional. Intreagă lumea e interesată în acest conflict. Italia aprobă meritele și bunele aptitudini de tuturor popoarelor culte și recunoaște, că fiecare a contribuit la progresul culturii, dar parlamentul italian are un sentiment comun: iubirea Italiei. (Aprobări generale și furtunoase).

Un glas: Trăiască Italia!

(Intreagă camera se ridică în picioare urând pentru Italia).

Reflectând la numeroasele interpelații ce i s'au adresat, primul-ministru declară:

— S'a spus, că declarațiile mele au fost sibillice. Dimpotrivă, eu am convingerea că ele au fost foarte clare și au întâmpinat plăcerea generală a marelui majorității a țării, pe care în prezent o reprezentăm noi, iar nu (arătând spre stânga extremă) dvoastre. Ceea ce am spus înțelege întreaga lume și nimic nu mai am să adaug. Dv. sunteți chemați să judecați declarațiile mele, dar declarații mai amănunțite nu pot să fac, deoarece aș vătăma interesele statului. (Aprobări vii). Dacă veți găsi potrivit intereselor statului modul în care guvernul înțelege să-și facă datoria, în cazul acesta veți aproba direcțiunea politice noastre. Iar dimpotrivă, ne vom cunoaște datoria. (Aprobări. Strigăte de bravo).

Ce privește pregătirile noastre militare pot să declar, că flota și armata Italiei e în ori ce moment gata de război! (Aprobări entuziaste și aplauze). Intocmai ca și înaintașii noștri, așa și noi am primit întreagă răspunderea că nu se aduce nici o știrbire intereselor țării. Când veți avea înaintea dv. documentele, veți putea să ne judecați dacă am procedat oare conform răspunderii noastre. Țara consimtește cu guvernul relativ la apărarea intereselor și fiecare factor va lucra ca interesele țării să nu sufere jignire. Mai mult decât atât nu pot să spun. (Aprobări). Camera trebuie să declare, dacă în acest moment ea are încredere în guvern. Acesta este singurul obiect ce trebuie dezbătut.

D. *Salandra* își încheie discursul: Suntem în deplina cunoștință a colosalei răspunderi, ce avem, o cunoaștem și o simțim, dar fără de libertatea de acțiune votată din partea camerei nici noi, dar nici un alt guvern nu poate să primească rezolvirea chestiilor țării. (Strigăte de bravo).

Continuarea debaterii expozeului.

După declarațiile de aprobare a acțiunii guvernului rostite de către dnii *Enrico Ferri*, *Sacchi* (radical), *Arnette* și *Calisse*, *Bissolati* (socialist-ref.) *Finochio Aprile* și *Torre*, ia cuvântul

d. *Giollitti*, care în mijlocul unei atenții generale spune următoarele:

— Deoarece în primul rând și mai presus de toate trebuie să se aibă în vedere loialitatea Italiei, vă învok în amintire dreptul nostru, în baza căruia am declarat neutralitatea. Deja în anul 1913 (cu prilejul reînnoirii acordului triplei-alianțe. N. Red.) noi am accentuat caracterul defensiv al alianței noastre. Împreună cu regretatul ministru de externe s'a ajuns la concluziunea, că pentru noi nu a obvenit casus foederis. Raporturile amicale ale Italiei față de puterile în alianță cu ea nu s'au schimbat. Când își proclamă neutralitatea Italia rămâne absolut loială și se folosește numai de dreptul său. (Aprobări vii). Întru toate aprobă declarația guvernului relativ la loialitatea vigoasă înarmată. Italienii vor păzi în mod loial această neutralitate, până când va sosi momentul, ca ei să intre în război întru apărarea celor mai supreme interese a noastre. (Aprobări).

Face atenți pe Italieni să dovedească o atitudine înțeleaptă și cumpănită, deoarece aceasta o pretinde fiecăruia supremele interese ale țării, dar mai ales o pretinde aceasta dela bărbații politici și ai presei. (Aprobări).

Votează pentru guvern, dela care așteaptă să-și continue atitudinea de până aci, prin ce a binemeritat cea mai deplină recunoștință a țării. (Aprobări vii. Numeroși deputați îl felicită pe orator).

Votarea moțiunii.

Terminându-se dezbaterile asupra declarațiilor făcute de prim-ministru Salandra, s'a primit următoarea moțiune:

— „Camera, recunoscând că neutralitatea Italiei a fost decretată după o chibzuire matură, are încredere că guvernul, în conștiința grelei sale răspunderi va ști în modul cel mai potrivit și cu mijloacele cele mai corăspunzătoare să observe o conduită, care să corăspundă intereselor celor mai naționale ale țării”.

Războiul.

Frigul împiedică operațiile pe frontul occidental.

Roma. — „Giornale d'Italia” află că liniștea care se observă azi pe teatrul războiului, e împusă de frigul extraordinar de mare care a început să bântue ținuturile din nordul Europei. Cele două oștiri beligerante ocupă pozițiunile cucerite. Dacă nici Germanii și nici aliații nu vor primi noi forțe însemnate, operațiunile strategice se vor prelungi la infinit fără nici un rezultat decisiv. (A. T. I.).

O APROPIATĂ ÎNTELEGERE SÂRBO-BULGARĂ

Roma. — Ziarele se preocupă de rațiunile sârbo-bulgare și cred că este apropiată o înțelegere. Serbia ar fi dispusă să cedeze Veles-ul după război.

Ziarul „Messaggero” crede că un acord se va încheia și între Bulgaria și România. (A. T. I.)

Olanda se prepară.

Roma. — Se află, că s'a chemat în Olanda contingentul 1915 și că se fac intense pregătiri pentru orice eventualitate.

Bulgaria nu va ataca România.

București. — Se comunică din Petrograd: Semioficiosul rus „Birjeva Viedomosti”, ocupându-se de apropierea româno-bulgară, pe care o consideră mai mult ca probabilă, scrie următoarele:

— Reprezentantul Bulgariei la București, d. *Simeon Radeff*, a dat asigurări formale dlui I. I. C. Brătianu, în numele guvernului său, că Bulgaria nu va face nici o oblecțiune, în cazul intrării României în acțiune.

Făcând această declarațiune ministrul bulgar nu a formulat nici o pretențiune teritorială. A lăsat numai să se înțeleagă că la rezolvarea chestiunii balcanice ce va avea loc după terminarea războiului general, guvernul român să ia în seamă regularea graniței româno-bulgare.

Turcii sechestrăază instituțiile religioase din Palestina.

Atena. — Agenția ateniană află din Constantinopol: Se svonește că guvernul turc a hotărât să sechestrizeze stabilimentele religioase din Palestina aparținând Franței, Angliei și Rusiei.

Turcia înecă vapoare la intrarea Dardanelor.

Sofia. — Ziarele bulgare anunță că în afară de minarea Dardanelor, autoritățile militare otomane au înecat aproape de intrare și câteva vase de comerț, între cari unul sub pavilion american, aparținând societății de navigațiune Hamburg—America.

Scufundarea acestui vas a determinat pe ambasadorul Statelor-Unite din Constantinopol să protesteze cu energie pe lângă Sublima Poartă, care a promis să despăgubească societatea, de paguba ce i s'a adus prin pierderea vaporului înecat.

Necesitatea unei înțelegeri în Balcani. — Grecia nu va putea refuza înțelegerea cu Bulgaria.

Roma. — Deputatul *Torre* scrie în „Corriere della Sera”:

— Dacă un acord este posibil între România, Bulgaria și Serbia, atunci Grecia nu ar putea refuza o tranșacție și ar restabili raporturile de înțelegere cu Bulgaria.

Dacă în urma războiului european Serbia nu va putea să-și întindă teritoriu, apoi nu trebuie nici să se lase să piară regatul sârbesc, căci atunci pericolul ar fi mare și Grecia ar trebui să nu se încapățineze de a refuza să trateze cu Bulgaria și să înțeleagă, că joacă cu riscul de a pierde Salonicul.

Scriitorul speră în minunea, că popoarele din peninsula balcanică vor înțelege că o unire între ele ar fi singura garanție și unicul mijloc de a-și asigura viitorul liber. (A. T. I.)

„Cartea galbenă” franceză.

Paris. — Guvernul francez a editat „Cartea galbenă”, publicând documentele diplomatice, cari au premers izbucnirea războiului. „Vossische Zt.” scrie, că scopul acestei cărți este să

documenteze, că Germania a provocat războiul, căutând Franța, Anglia și Rusia până în ultimul moment, a rezolvi conflictul pe cale pașnică.

Intre documentele „Cărții galbene” franceze este de deosebit interes o depeșă a fostului ambasador francez la Berlin, Cambon, din 22 Noiembrie 1913, în care spune, că între împăratul Wilhelm, regele Albert al Belgiei și generalisimul german Moltke a avut loc o întrevedere, în care a spus generalul Moltke, că în urma atitudinii Franței, este războiul cu Franța inevitabil.

Victorie strălucită la Pietrokov.

Budapesta. — Pe câmpul de războiu din Rusia lupta continuă pentru decisivă. Trupele germane și austro-ungare, atacând forțele rusești cari mergeau prin Novo-Radomsk spre nord-vest, le-a bătut la sud-vest dela Pietrokov, silind într'aceea trupele germane pe dușman să se retragă. În Galiția occidentală au avut loc de asemenea lupte mai mari, cari încă nu sunt decise. În acest ținut trupele noastre și ale Germanilor au făcut ieri alți 1500 prizonieri. În Carpați, luptele noastre continuă. În unele ținuturi dușmanul a reconcentrat dincolo de spinarea munților iarăș forțe mai mari. — Gen. major Höfer. (Birou de presă al guv. ungar.)

Inrângerea Rușilor la Lodz.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: De pe câmpul de războiu occidental și din ținutul spre sud dela lacurile Mazuri, n'a sosit nici o știre mai importantă. În nordul Poloniei am câștigat un succes de mare importanță, în luptele lungi de lângă Lodz, respingând forțele rusești ce se găseau spre nord, apus și sud-vest dela oraș. Lodz e în posesiunea noastră. Asupra rezultatelor luptei încă nu se poate avea o privire generală din cauza întinderii mari a câmpului de luptă. Pierderilor Rușilor fără îndoială sunt foarte mari. Incercarea Rușilor din Polonia de sud de a grăbi în ajutorul armatei lor strămtorate în nord a fost zădărnicită în urma atacului făcut de trupele germane și austro-ungare asupra lor spre sud dela Pietrokov. (Biroul de presă al guv. ungar.)

Contele Tisza despre victoria dela Lodz.

Arad. — Prefectul comitatului, baronul Urbán Iván a primit telegrama dela vale:

Germanii au ocupat Lodzul. Armatele aliate înaintează victorioase în întreagă Polonia rusească. Una dintre armatele noastre i-a atacat în Galiția occidentală pe Ruși, cari pierzând 2000 prizonieri și câteva coloane de tren s'au retras.

Sub influința acestui atac reușit se retrag și trupele rusești din strămtorile Carpaților, urmărind de trupele noastre, așa că pământul patriei noastre va fi curățit de dușman în cea mai scurtă vreme. — *Tisza.*

Fuga Rușilor din Carpați.

Eperjes. — Trupele noastre i-a respins pe Ruși în comitatul Sáros până la hotare, ceea ce se vede și din faptul că trenurile circulă fără piedecă până la Koskoc și Takcsány.

Cașovia. — Primarul orașului a adus la cunoștință locuitorilor, că pentru orașul Cașovia nu mai e nici un pericol. Prăvăliile închise au fost redeschise la ordinul autorităților.

Ungvár. — Locuitorii orașului sunt deplin liniștiți văzând dese și numeroasele transporturi de prizonieri ce trec prin oraș. Ieri a trecut prin oraș un nou transport compus din vre-o 160 de soldați din infanteria rusească, siberieni înalți și puternici. Prizonierii au declarat că suportă frigul din Carpați, dar au flămânzit foarte mult fiind trupele rusești rău alimentate din cauza drumurilor rele.

Submarine germane în La Manche.

Milano. — „Corriere della Serra” primește din Londra: Ivirea submarinelor germane în canalul La Manche a făcut o impresie adâncă asupra opiniei publice din Anglia. În general, în Anglia e mare temerea, că submarinele germane vor ataca vasele cari transportă trupe. Experții militari englezi recunosc, că prezența submarinelor germane în canal a tulburat circulația vaselor. S'au luat toate măsurile de precauțiune — spun experții — dar nu se vor putea evita noi pierderi.

Germanii nu se retrag dela Yser.

Berlin. — (Oficial) — Agenția Wolff anunță: Știrile răspândite în străinătate despre operațiuni de retragere dela canalul Yser nu sunt adevărate.

Respingerea Rușilor la Przemysl.

Berlin. — Lokal Anzeiger anunță: Trupele de apărare din Przemysl au respins noile asalturi ale Rușilor asupra cetății, cauzându-le mari pierderi.

Consiliul aliaților.

Londra. — În cursul petrecerii regelui englez la cartierul principal al armatei engleze de pe continent, l'au vizitat într'un oraș din nordul Franței președintele Poincaré, generalisimul Joffre și primul ministru Viviani, având loc între aliați un consiliu privitor la colaborarea viitoare.

Criză de guvern în Portugalia.

Lisabona. — Guvernul portughez a dimisionat, formându-se un guvern național, în care sunt reprezentate toate partidele.

Englezii imbie Bulgarilor Macedonia.

Constantinopol. — După cum scrie „Tanin” reprezentantul Angliei la Sofia a imbiat Bulgariilor teritorul macedonean până la Vardar. După ziarul turcesc Bulgaria a refuzat să primească propunerea engleză.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 8 Decembrie 1914.

Hienele războiului. Iată un titlu de „știri”, care — durere — a ajuns șablon prin coloanele ziarelor din Austro-Ungaria. Căci se ivesc zi de zi atâtea hiene nesățurate, cari nu cunosc bun simț, iubire către de-aproapele, nici milă, nimic, ci exploatează totul numai ca să-și vadă satisfăcută pofta lor blăstămată de aur.

Iată un caz, pe care-l reproducem după ziarul „Az Est”:

Furnisorul de alimente ungar E. Fái a luat asuprași furnizarea celor de lipsă pe seama mai multor spitale de răniți din Budapesta și provincie. Cum scabrosul sgârcit credea, că nu trage venite destul de grase din remunerația, pe care i-o dădea comandamentul, s'a gândit să mai tragă și dela gura bieților răniți, cari suferiseră atâta pe câmpiile înghețate ale războiului. A început deci prin înșelarea la cântar.

Astfel profesorul dela facultatea de medicină din Budapesta, *Dr. Pavel Kuzmik*, care conducea unul dintre spitalele, cărora le furniza hiena *Fái* alimentele, — a observat, că soldații capătă din zi în zi hrană tot mai puțină și de calitate cea mai proastă.

Interesându-se apoi mai de-aproape a făcut — între altele — următoarea descoperire:

În prăjituri, care li se făcea soldaților nu se puneau 96 de ouă după cum prescria regulamentul, ci numai 25, iar ca prăjiturile să aibă totuși o față galbină în locul celor 71 de ouă, cari lipsiau, și a căror preț se defrauda cu fiecare ocaziune, se puneau în aluat praf de ceară pentru văpsit podelele în galben.

Prinsă cu ocaua mică hiena a fost dată în judecată dimpreună cu complicitii săi: *Reich Gyula*, *Weisz Géza* și bucătăreasa *Hajdu Jánosné*.

N'au fost însă spânzurați și nici măcar împușcați.

Goltz-Pașa și presa otomană. Ziarele din Constantinopol salută sosirea lui Goltz-Pașa. Ziarul „Serwietifunnun” a publicat un fac-simile dintr'o scrisoare a lui Goltz-Pașa, care zice: „Inima mea ține adânc la Constantinopol; mă gândesc la Turcia ca la patria mea”.

Pagube de 350 milioane la Reims. După știri primite din Paris de „Gazetta de Popolo”, situația la Reims ar fi îngrijitoare. Tranșeele germane sunt acum la 800 metri departe de mahalalele orașului. Nici o parte a acestuia n'a fost cruțată de bombardare. Bogata industrie textilă este condamnată pentru mulți ani de zile. Pagubele cauzate se ridică până acum la suma de 350 milioane franci.

Ultima oră.

OPINIA GRECEASCĂ ȘI INTELEGEREA ROMÂNNO-BULGARĂ.

Roma. — Ziarul „Tribuna” primește din Atena știrea, că în cercurile politice grecești se discută cu un viu interes la ce rezultat ar putea duce o înțelegere româno-bulgară și se constată că negociațiunile dintre aceste două state ar fi staționare, din cauză că Bulgaria nu se hotărăște a lua o atitudine bine lămurită.

MISĂRI NAVALE ÎN ORIENT.

Roma. — Se telegrafiază din Atena că escadra rusă, care a trecut pe lângă Constanța, s'a îndreptat către Constantinopol.

Toate comunicațiunile navale cu Beyruth au fost întrerupte.

SITUAȚIA DIN SIRIA ȘI PALESTINA.

Roma. — Ziarele află din Alexandria: Egiptul continuă a fi pe deplin liniștit. Patrula de beduini cutreeră provinciile Sinai și Gebel e Tih până la o distanță de vre-o 20 de kilometri dela Canalul Suez și dela Marea Roșie. Turcii construiesc un drum de fier între Maan și Sinai pentru transportul trupelor.

Călătorii cari sosesc din Siria și Palestina povestesc că Musulmanii răspândesc groază, luând cu asalt băncile, prăvăliile și casele Europeanilor. (A. T. I.)

ANGLIA ÎN STARE DE ASEDIU.

Roma. — Se telegrafiază din Londra că prin noile măsuri aprobate de parlamentul englez, Anglia se va afla în curând într'un fel de stare de asediu. În adevăr aceste măsuri au fost publicate sub titlul de „Acte pentru apărarea regatului unit.”

„Corriere della Sera” e informat că în curând autoritățile engleze vor porunci îndepărtarea supușilor austro-ungari și germani împreună cu femeii și copii. De asemenea vor fi îndepărtați italienii supuși Austriei. (A. T. I.)

FORMAREA NOULUI GUVERN SÂRB.

Niș. — Noul guvern sârb s'a format din toate partidele în modul următor: *prim-ministru și min. de externe:* Nicola Pașici; *min. de finanțe:* Paciu; *min. de interne:* Iovanovici; *ministru de justiție:* Giurișici; *toți vechi radicali:* *min. lucrările publice:* Prașcovici; *min. instrucțiunii publice:* Davidovici, *radicali independenți:* *min. de comerț:* Marinovici și *min. de răzbiu:* colonel Boioviți.

SUCCESELE RUSEȘTI SUNT PARTIALE.

Roma. — Ziarul „Popolo Romano” vorbind despre acțiunea armatei rusești, observă că, cu toate succesele parțiale obținute de armata rusă, ele nu au altă urmare decât prelungirea războiului, dar de remarcat este că pentru a treia oară Rușii încearcă să pătrundă pe teritoriul german și sunt nevoiți să se retragă, avertizându-se de susținut luptele cele mai însemnate de aici.

DE ACUM ÎN ÎNTELEGEREA LUPTĂ DELA YSER.

Geneva. — „Zijd” anunță: Germanii și-au schimbat frontul dealungul canalului Yser, dar nu din cauza atacurilor aliaților, ci pentru că ocupă poziții mai bine fortificate. Fiindcă terenul mlăștinos era foarte nesănătos și împiedeca și acțiunea artileriei, Germanii și-au retras pozițiile cu 200 metri mai îndărăt. Totodată Germanii au fost siliți să evacueze câteva sate, cari erau în bătaia tunurilor.

POSTA ADMINISTRATIEI.

Mărioara Drinca, Tievănuț mic. Am primit 4.80 cor. abonament pe Noemvrie și Decembrie a. c.

No. ab. 2644/167, Timișoara. Abonamentul e achitat până la finea anului curent.

Iosif Mercea, Pola. Am primit 4.80 cor. abonament până la 28 Februarie 1915.

G. Milovan, Ilia. Am primit 28 cor. abonament pe 1915. Ziarul să meargă tot pe adresa veche?

Iulia Nastici Ghilezan, Ciaba. Am primit 7 cor. abonament pe cvart. IV 1914.

Alexandru Varna, Felsőszivágy. Am primit 20 cor. abonament până la 31 Decembrie 1914.

Sofronie Brădătan, Rapp. Ziarul se trimite regulat la adresa Dv. — Prețul unui calendar e 80 fil. franco.

A. H. Adresa cerută e: C. H. Alsógyékényes, p. u. Dés (comitatul Solnoc Dobăca).

Aug. Petruțiu, Bileca. Am primit 4 cor. în abonament și pentru 2 ex. calendare.

Redactor responsabil: Constantin Savu.